11/09/2019

Αντιδράσεις για την τύχη των αρχαιοτήτων στο Μετρό της Θεσσαλονίκης

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων (ΣΕΑ), δηλώνει ότι, όπως και στο παρελθόν, έτσι και τώρα θα καταβάλει κάθε προσπάθεια ώστε να μην επιτρέψει να αποσπαστεί και να καταστραφεί το μοναδικό μνημειακό σύνολο της βυζαντινής κοσμικής Θεσσαλονίκης, το σταυροδρόμι του decumanus maximus και του cardo, μαζί με τα δημόσια Κτήρια που το περιβάλλουν.

Αυτό αναφέρει, μεταξύ άλλων, επιστολή που δημοσιοποιεί ο ΣΕΑ σχετικά με την ανακοίνωση του πρωθυπουργού ότι οι αρχαιότητες στο Μετρό Θεσσαλονίκης θα αποσπασθούν από τη θέση τους.

Η επιστολή

Χρειάστηκαν μόνο λίγες μέρες από την τελευταία ανακοίνωση του Συλλόγου Ελλήνων Αρχαιολόγων για να επιβεβαιωθεί το χειρότερο σενάριο για την τύχη των αρχαιοτήτων στο Μετρό της Θεσσαλονίκης. Ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε στη ΔΕΘ ότι το μοναδικό μνημειακό σύνολο στη συμβολή των οδών Εγνατίας και Βενιζέλου θα αποσπαστεί από τη θέση του. Απόφαση που επαναφέρει μια

κατασκευαστική πρόταση, η οποία στο παρελθόν είχε προκαλέσει πλήθος αντιδράσεων, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό και είχε τελικά απορριφθεί με την ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και τη συνακόλουθη έκδοση Υπουργικής Απόφασης (2017), με την οποία επισφραγίστηκε η εξεύρεση νέας τεχνικής λύσης για την λειτουργία του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης με την κατά χώρα διατήρηση των αρχαιοτήτων.

Από το 2013 ο ΣΕΑ έχει τεκμηριώσει με πλήθος επιχειρημάτων την αναγκαιότητα της κατά χώραν διατήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων για την ιστορία, τον πολιτισμό αλλά και την αναπτυξιακή πορεία της σύγχρονης πόλης. Συνέβαλε μάλιστα στην εξεύρεση της λύσης που εξασφαλίζει και την κατασκευή του Σταθμού και την ανάδειξη των μοναδικών, παγκόσμιας σημασίας μνημείων των πρώιμων βυζαντινών χρόνων, ως ανοιχτό Μουσείο εντός του σταθμού.

Ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε στη ΔΕΘ μια θεμελιώδη τεχνική αλλαγή σε ένα μείζονος σημασίας δημόσιο έργο της Θεσσαλονίκης, επαναφέροντας το ζήτημα της διαχείρισης των αρχαιοτήτων του σταθμού της οδού Βενιζέλου, που είχε αποτελέσει αντικείμενο εντονότατης δημόσιας αντιπαράθεσης στο παρελθόν,

-χωρίς καμία σύσκεψη και ανταλλαγή απόψεων με τους εμπλεκόμενους φορείς και χωρίς καμία δημόσια ενημέρωση για τους λόγους που την επιβάλλουν,

-κατά παρέκκλιση κάθε προβλεπόμενης διαδικασίας, χωρίς να έχει προηγηθεί κανένα σχετικό αίτημα, χωρίς να έχουν εισηγηθεί οι αρμόδιες Υπηρεσίες και χωρίς να έχει γνωμοδοτήσει το ΚΑΣ.

-παραπέμποντας στη λύση που είχε επιλεγεί με την Υπουργική Απόφαση του 2014, η οποία προφανώς δεν είναι σε ισχύ, καθώς έκτοτε έχει εξευρεθεί άλλη τεχνική λύση και ισχύει η Υπουργική Απόφαση του 2017.

Τα έργα του σταθμού Βενιζέλου έχουν ήδη προχωρήσει με βάση τον νέο σχεδιασμό. Οι αρχαιότητες έχουν επιχωματωθεί στο σύνολο της έκτασής τους με αδρανή υλικά και έχει ήδη κατασκευαστεί η μισή πλάκα οροφής του σταθμού. Αυτό που προτείνεται ουσιαστικά είναι είτε να αποξηλωθεί η πλάκα οροφής, που μόλις κατασκευάστηκε, είτε να απομακρυνθούν οι αρχαιότητες από το άνοιγμα που έχει απομείνει, γεγονός που όχι μόνο επιβαρύνει το κόστος του έργου, αλλά θέτει και σε κίνδυνο τις ίδιες τις αρχαιότητες.

Η εξαγγελία του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ δεν λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές ανάγκες ή την πρόοδο του τεχνικού έργου αλλά δείχνει να υπαγορεύεται από εμμονή συγκεκριμένων κύκλων για απόσπαση ή και «εξαφάνιση» των αρχαιοτήτων από το Μετρό της Θεσσαλονίκης, αντίληψη αναχρονιστική και εν τέλει

παρωχημένη. Ο πλούσιος επιστημονικός διάλογος που αναπτύχθηκε όλα τα προηγούμενα χρόνια απέδειξε ότι η συνύπαρξη είναι όχι μόνο τεχνικά εφικτή αλλά και επιβεβλημένη εφόσον προβάλει ένα μοναδικό μνημειακό σύνολο που υπογραμμίζει το βυζαντινό παρελθόν της Θεσσαλονίκης και το οποίο αγκάλιασαν οι Θεσσαλονικείς, οι φορείς της πόλης και η διεθνής κοινότητα.

Δεδομένου ότι κατά κοινή ομολογία οι αρχαιότητες του σταθμού Βενιζέλου είναι σημαντικότατες για την ιστορία και την αρχαιολογία όχι μόνο της Θεσσαλονίκης αλλά και ολόκληρου του βυζαντινού κόσμου, είναι δυνατό να ανακοινώνεται η ανατροπή αυτής της λύσης χωρίς να έχει παρουσιαστεί η παραμικρή εξήγηση για τους λόγους που οδήγησαν την κυβέρνηση σε μία τέτοια απόφαση;

Επιπλέον, πέραν της έλλειψης της παραμικρής αιτιολόγησης για αυτή τη σημαντική αλλαγή στάσης της κυβέρνησης, ανακύπτουν και μια σειρά από άλλα ερωτήματα:

-Ποιος εγγυάται ότι η Μέση Οδός τελικά θα επανατοποθετηθεί, με ποια μελέτη και με ποιο χρονοδιάγραμμα; Η περίπτωση του σταθμού Αγίας Σοφίας απέδειξε ότι η επανατοποθέτηση δεν μπορεί να γίνει στο σύνολό της, ενώ αποδεικνύεται τεχνικά δυσχερής.

-Ποια θα είναι τα ευρήματα από την ανασκαφή των υποκείμενων αρχαιότερων αρχαιολογικών οριζόντων, οι οποίοι δεν χρειάζεται να ανασκαφούν με τη λύση που σήμερα εφαρμόζεται; Πόσο μεγάλες καθυστερήσεις θα προκαλέσει η ανασκαφή τους; Ποια θα είναι η αντίδραση του επιστημονικού κόσμου και του ΚΑΣ μπροστά σε αναπάντεχα ευρήματα;

– Τι πραγματικά έχει μεσολαβήσει και προέκυψε ζήτημα ακύρωσης της εγκεκριμένης μελέτης;

-Πόσο θα στοιχίσει σε χρόνο και χρήματα η εκπόνηση νέων μελετών (απόσπασης, μετακίνησης, κατασκευής, επανατοποθέτησης) τη στιγμή που έχει εκπονηθεί η μελέτη για τον ανασχεδιασμό της κατασκευής του σταθμού από το 2016, ενώ ήδη εκπονούνται και οι μελέτες εφαρμογής της; Πόσο θα στοιχίσει σε χρόνο και χρήματα η αποξήλωση των ήδη υλοποιημένων εργασιών; Πόσο καθοριστικά ενισχύει μια τέτοια επιλογή το αίτημα του εργολάβου για άρση των ποινικών ρητρών και για αποζημίωση από το δημόσιο για την καθυστέρηση του έργου;

-Εν τέλει ποιος καθυστερεί την ολοκλήρωση του πολύπαθου έργου του Μετρό στη Θεσσαλονίκη;

Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων δηλώνει ότι, όπως και στο παρελθόν, έτσι και τώρα θα καταβάλει κάθε προσπάθεια ώστε να μην επιτρέψει να αποσπαστεί και να καταστραφεί το μοναδικό μνημειακό σύνολο της βυζαντινής κοσμική Θεσσαλονίκης, το σταυροδρόμι του decumanus maximus και του cardo, μαζί με τα δημόσια Κτήρια που το περιβάλλουν.

Καλούμε όλους τους πολίτες και τους φορείς της πόλης καθώς και τους επιστημονικούς φορείς να ταχθούν στο πλευρό μας για να μην γυρίσει το έργο του Μετρό 4 χρόνια πίσω.

BBC: Ανίκανοι οι Έλληνες να εκμεταλλευτούν τα αρχαιολογικά ευρήματα του μετρό Θεσσαλονίκης

Σύμφωνα με το BBC, οι αρχαιολόγοι στη Θεσσαλονίκη προχώρησαν στην ανακάλυψη μιας «Βυζαντινής Πομπηίας» όπως την χαρακτηρίζει, κάτω ακριβώς από την καρδιά της σύγχρονης πόλης, προκαλώντας έτσι πονοκέφαλο στους κατασκευαστές του μετρό.

Μάλιστα στη βρετανική ιστοσελίδα γίνεται λόγος για τις συνθήκες οικονομικής κρίσης στη χώρα που θα αποτρέψουν τη δημιουργία ενός «ονειρικού» σταθμού του μετρό. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί σύμφωνα με το δημοσίευμα με το χτίσιμο ένα υπόγειου μουσείου που θα αποτελούσε τουριστικό αξιοθέατο και ενθύμιο του «ένδοξου παρελθόντος της πόλης που δυστυχώς κρύβεται πια πίσω από δεκαετίες άναρχης και καταστροφικής δόμησης».

Το BBC κάνει λόγο για αρχαιολογικά ευρήματα που ξεπερνούν τα πιο τρελά όνειρα των επιστημόνων καθώς «έξι μέτρα κάτω από το σύγχρονο εμπορικό κέντρο, απλώνεται η εμπορική καρδιά της αρχαίας πόλης». Παρόλα αυτά, οι εργολάβοι πιέζουν ώστε τα ευρήματα να αποσυρθούν άμεσα για να συνεχιστούν οι εργασίες.

Οι μηχανικοί της Αττικό Μετρό δηλώνουν πως είναι αδύνατο να συνεχίσουν τις εργασίες αν δεν μεταφερθούν τα αρχαία και κάνουν λόγο για τις ήδη τεράστιες καθυστερήσεις στην αποπεράτωση του έργου. Συγκεκριμένα η διατήρηση του έργου θα σήμαινε, σύμφωνα με τους υπεύθυνους, «διάλυση του κεντρικού σταθμού του μετρό και κόστος 3.5 δισεκατομμύρια ευρώ».

Η απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου προβλέπει τη μεταφορά των ευρημάτων σε άλλη περιοχή, κάτι που όπως υποστηρίζουν οι αρχαιολόγοι ισοδυναμεί με καταστροφή.

Την ίδια ώρα, όπως αναφέρει το δημοσίευμα, 450 εργάτες διαδήλωσαν αυτή την εβδομάδα λόγω των απολύσεων που ακολούθησαν ως συνέπεια των καθυστερήσεων του έργου.

Ακολούθως, το BBC παραθέτει τη δήλωση του Δημάρχου Θεσσαλονίκης, ο οποίος «εξαιρετικά ήρεμος» δηλώνει ότι «η ανθρώπινη εφευρετικότητα θα λύσει το δίλημμα αφού στην εποχή μας τίποτα δεν είναι τεχνικά αδύνατο».

Πηγή: Ναυτεμπορική, iefimerida